

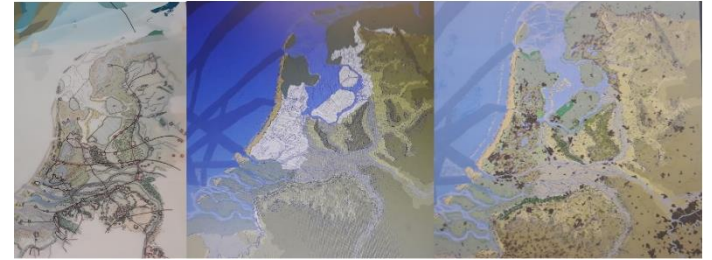
Een natuurlijkere toekomst voor Nederland in 2120

Michaël van Buuren

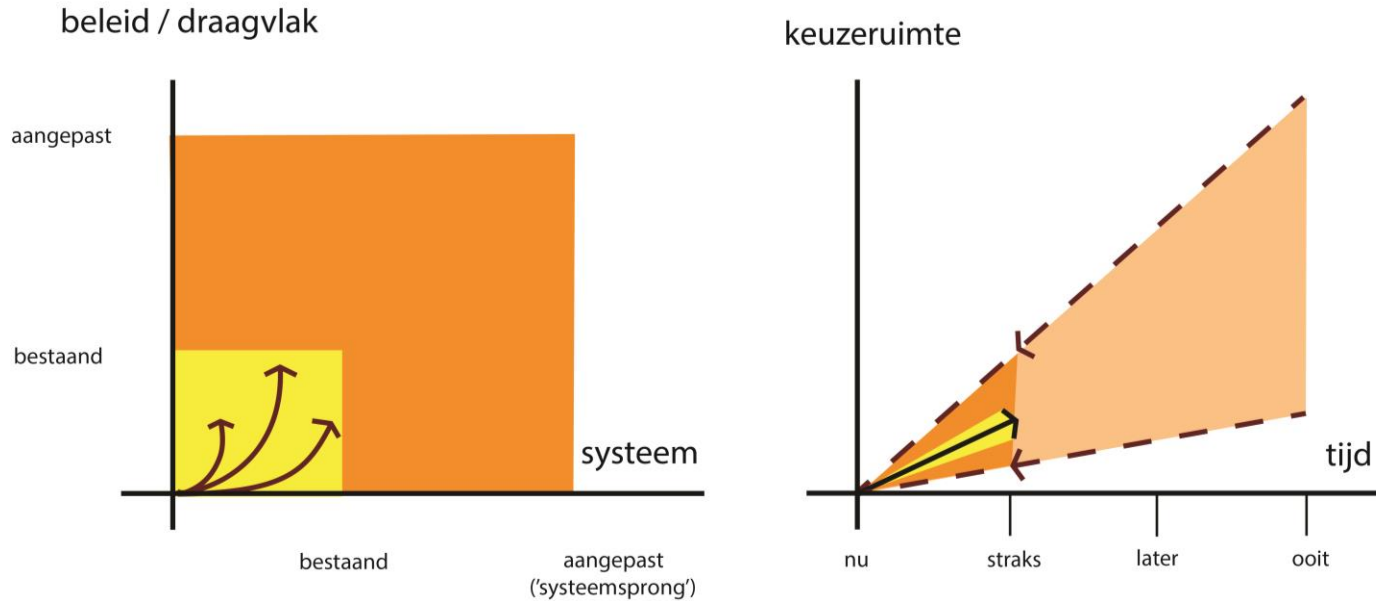
namens het kernteam NL2120
Tim van Hattum, Martin Baptist, Bertram de Rooij, Stijn Reinhard
en vele anderen.

ontwerpen aan de toekomst van nederland

... gaat over ...

 bestaande keuzeruimte

 verruimde keuzeruimte voor straks

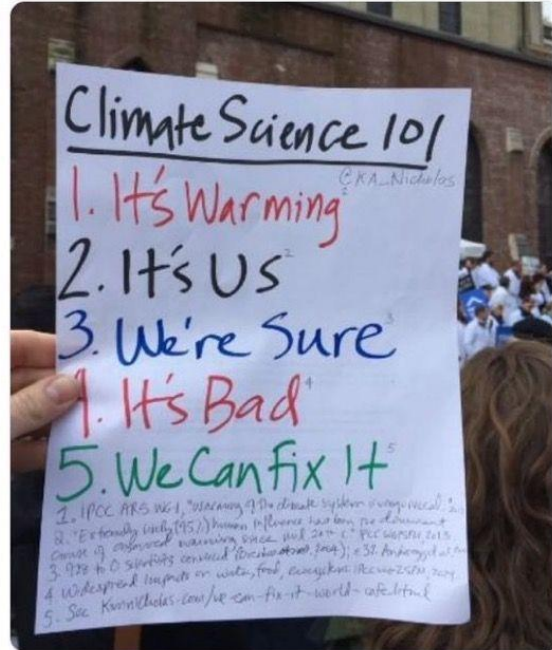
 verruimde keuzeruimte lange termijn

grote opgaven: klimaatverandering...

Bill McKibben
@billmckibben

When scientists protest, their picket signs have footnotes
[#standupforscience](#)

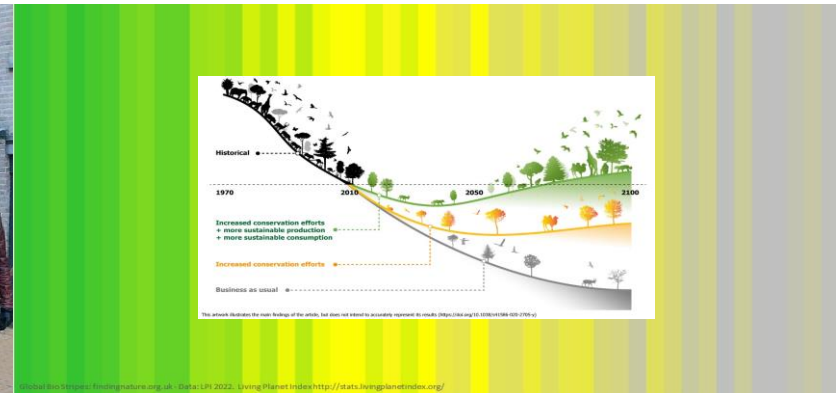

10:51 pm · 13 Dec 2016 · Twitter Web Client

13.4K Retweets 634 Quote Tweets 17.5K Likes

...maar, er is nog veel meer aan de hand

- koerswijzigingen land-, tuin-, bosbouw en veehouderij
- ruimte voor alternatieve energiewinning
- noodzaak voor duurzame huisvesting
- circulaire economie
- herstel van de biodiversiteit

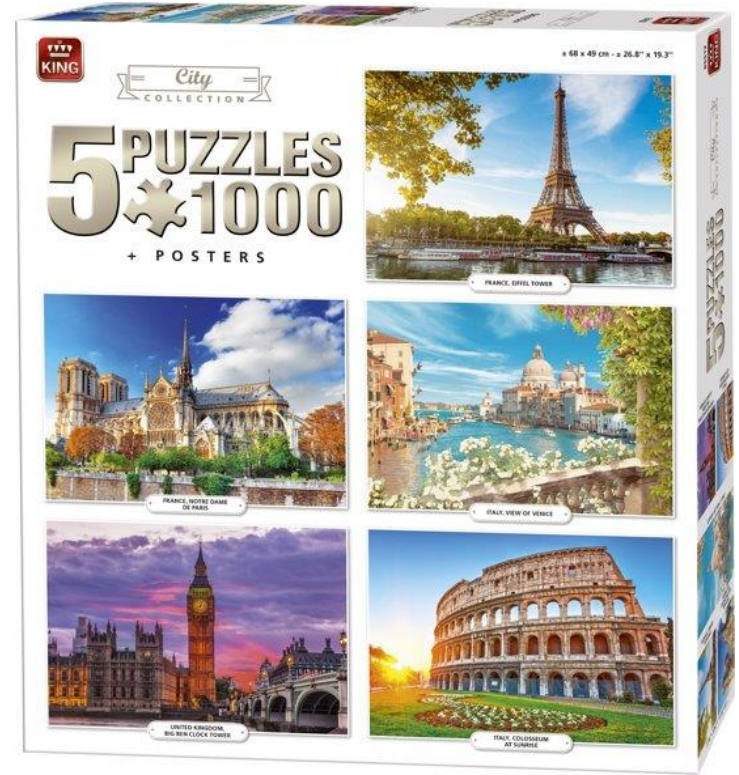

nodig: een nieuw verhaal voor nederland ...

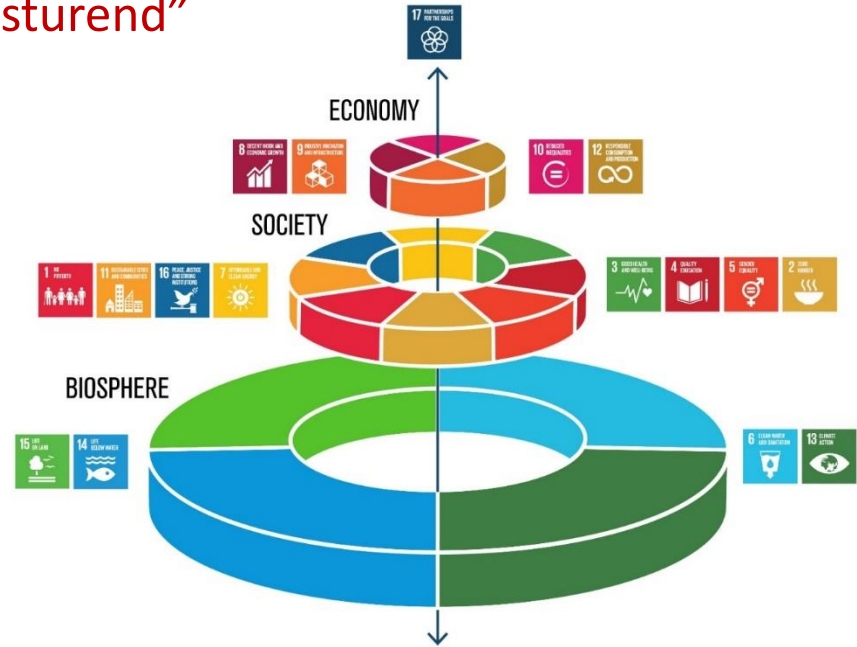
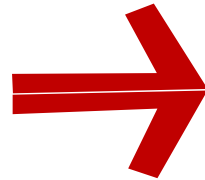
dat is puzzelen ...

... maar welke **willen en kunnen** we maken?

ons uitgangspunt

“bodem en water sturend”

source: Rockström, Stockholm Resilience Institute, 2018

uitgewerkt in vijf principes

1. natuurlijk systeem aan de basis

landschap- en bodemtype, hoogteverschillen, watersystemen

2. natuurinclusieve samenleving

biodiversiteit, natuurbescherming/ontwikkeling, ecosysteemdiensten

3. circulaire economie

klimaatpositief, dienstensector, kringlooplandbouw

4. meebewegende –adaptieve– ruimtelijke inrichting

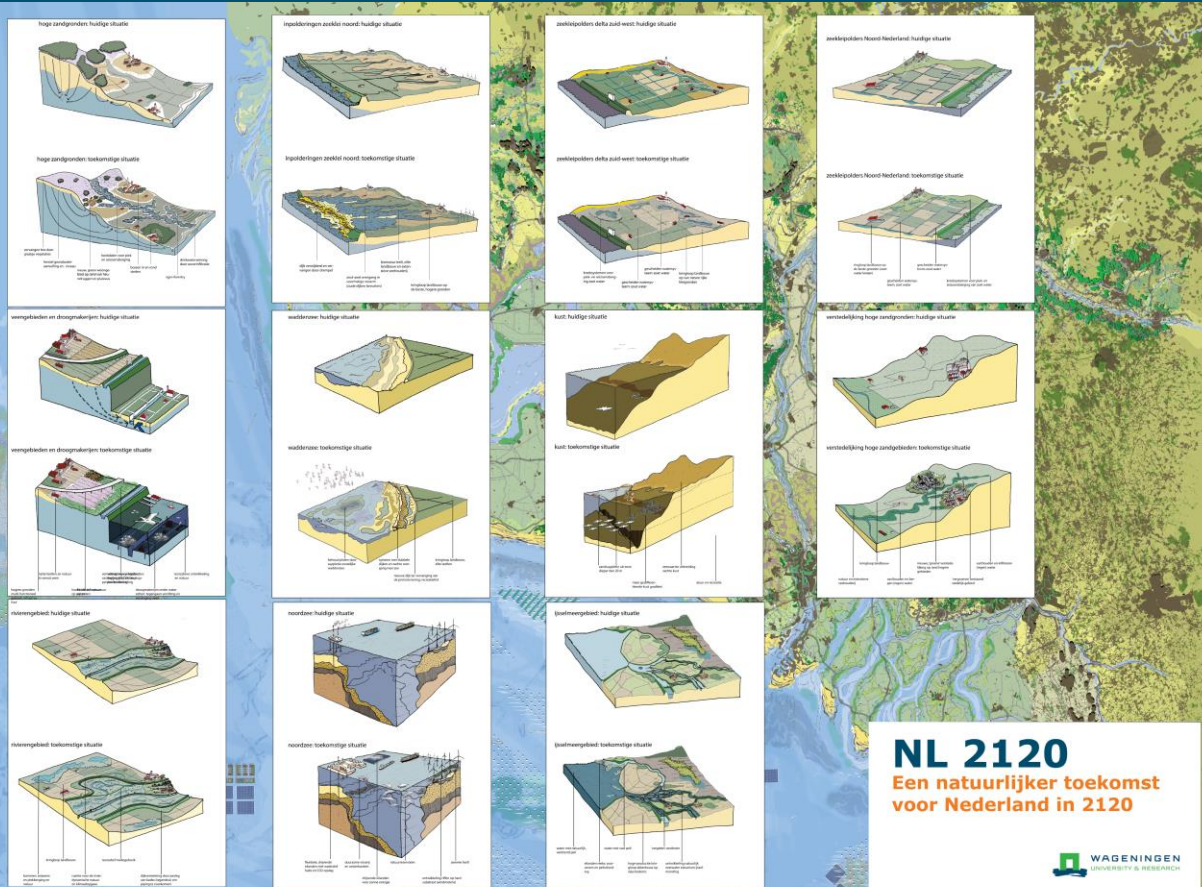
met de natuur mee, benutten natuurlijke processen

5. optimaal benutten van water

vasthouden, benutten, bergen en dan pas afvoeren

landschapstypen en 'principe's voor inrichting'

NL 2120
Een natuurlijker toekomst
voor Nederland in 2120

 WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Dubbele IJsselmeeroever, verbrede rivieren, bredere duinenkust, IJsseldelta, half verdrinken Waddenzee, bredere kwelders, oesterbanken in de Noordzee, 2x zoveel bossen, 1½x zoveel steden, (voedsel)bossen in en rond steden, open Biesbosch, Maas-Waal verbinding, dubbele dijken, vernatting in veenweidegebieden, achterwaartse Wester-Oosterschelde verbinding, drijvende eilanden, inzijing in beekdalen, zoet-zoutgradiënten ...

hoge zandgronden

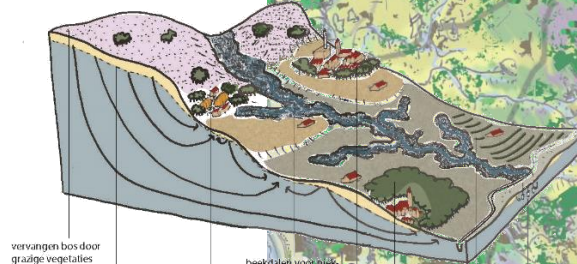
- Slim waterbeheer
- Nieuw groen woongebied
- Bossen op overgangen
- Agroforestry

Provincie wil in tien jaar 40 miljoen bomen planten

hoge zandgronden: huidige situatie

hoge zandgronden: toekomstige situatie

vervangen bos door graaiige vegetaties

herstel grondwateraanvulling en -niveau

nieuw, groen woongebied op rand van heuvelruggen en plateaus

beektalet voor piek- en seizoensberijping

toeslag op reëel stroom

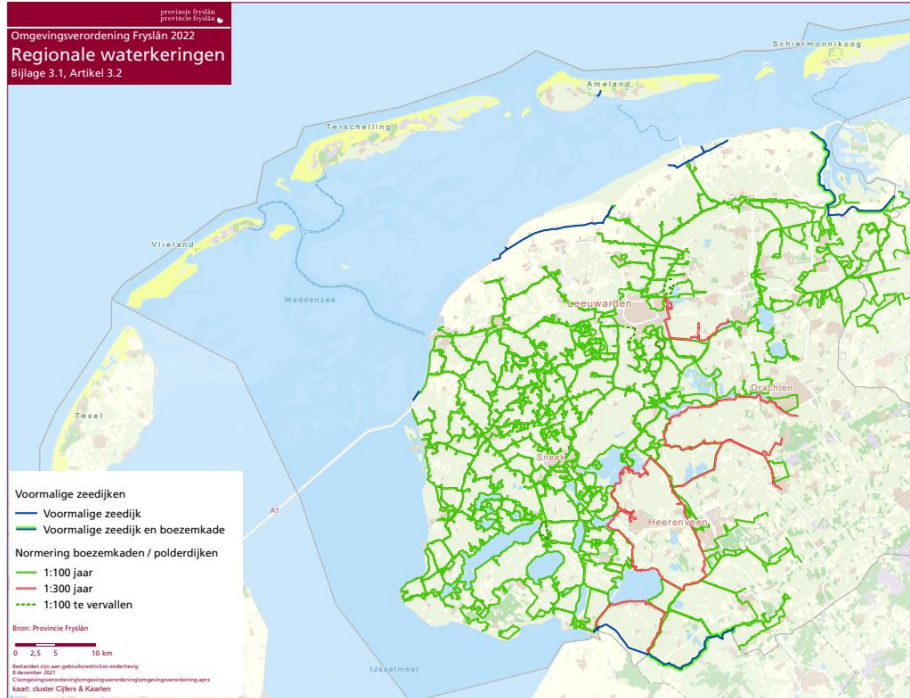
drinkwaterwinning door overboringen

agroforestry

regionale keringen?

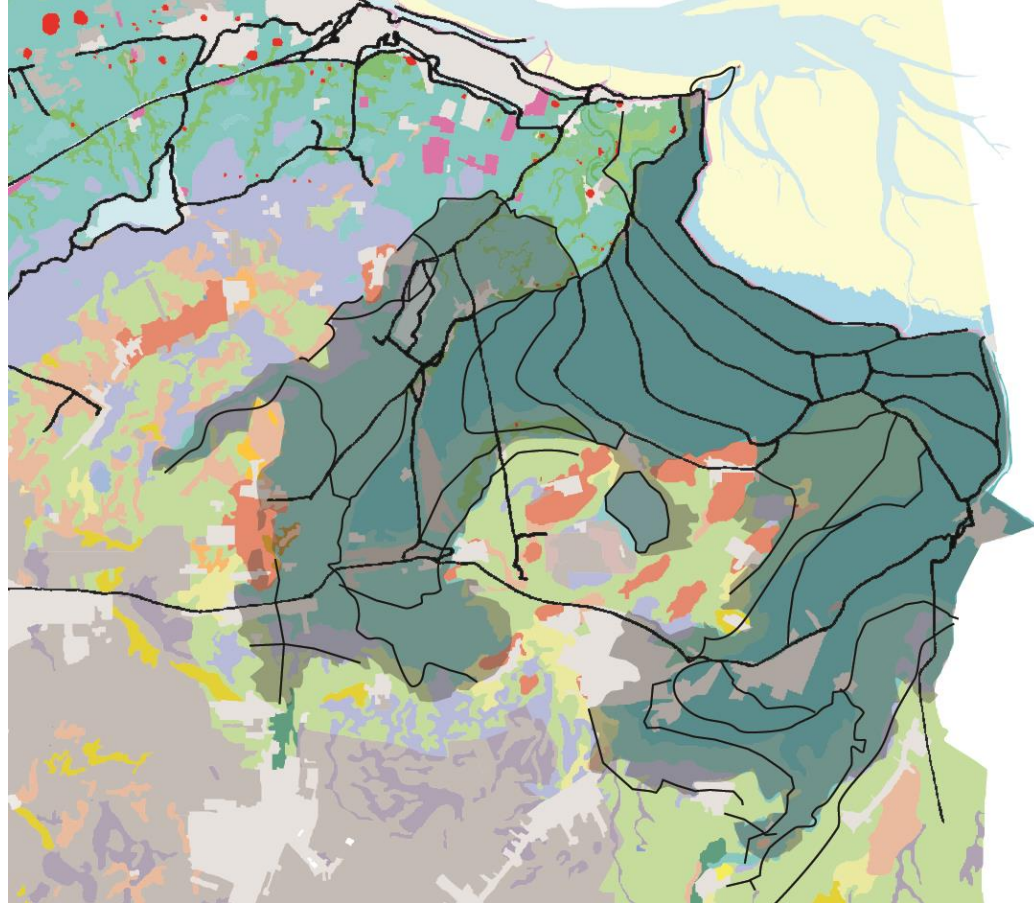
- belangrijke landschappelijke elementen
- met functionele en culturele betekenissen
- inzetten voor “water en bodem sturend”
  - compartimentering
  - water vasthouden
  - herinrichting landelijk gebied (NPLG, Mooi Nederland)
  - combinaties grondgebruik

regionale keringen?

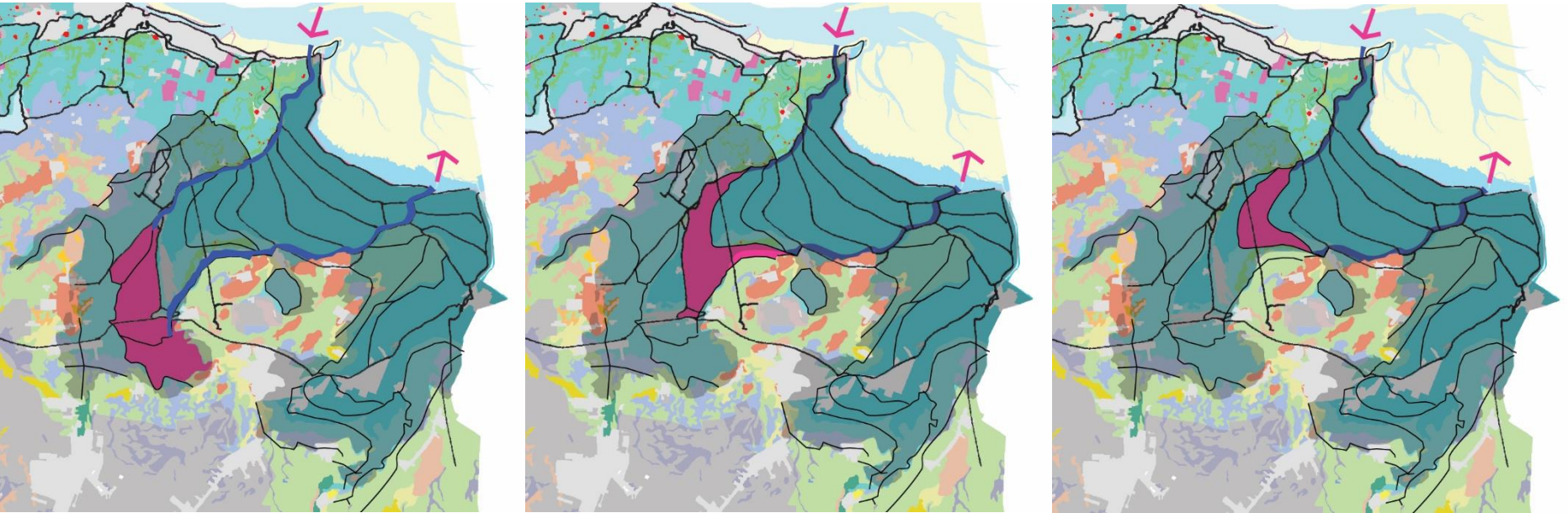
voorbeeld: perspectief eems-dollarad?

- sediment
- oppolderen
- bodem 'verjongen'

eems-dollard: perspectief?

- volg de landschapsstructuur
- afwisselend 'natuur' en plantaardige productie

dank voor uw aandacht

michael.vanbuuren@wur.nl

NL2120 team

- Martin Baptist
- Tim van Hattum
- Stijn Reinhard
- Michaël van Buuren
- Bertram de Rooij
- Xiaolu Hu
- Sabine van Rooij
- Nico Polman
- Sander van den Burg
- GerJan Piet
- Tom Ysebaert
- Brenda Walles
- Jeroen Veraart
- Wieger Wamelink
- Bram Bregman
- Bram Bos
- Trond Selnes

"Nederland in 2120. Zo zou het kunnen" (uit de Volkskrant)

